

## معرفی‌های گزارشی

### بیج کلیات

#### • دانشنامه فلسطین

گردآورنده: مجید صفاتاج، چاپ اول، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۰، ۶۷۰ص، رحلی.

کتاب حاضر جلد اول دانشنامه فلسطین از حرف تا پایان الف است. این دانشنامه براساس ترجمه مجموعه چهار جلدی عربی الموسوعة الفلستینیه شکل گرفته، ضمن آن که مداخل تألیفی و پژوهشی جدیدی نیز بر آن افزوده شده است. در این دانشنامه پیش از چهار هزار مداخل وجود دارد که افزون بر هزار مداخل آن، مقاله‌های پژوهشی و تألیفی جدید است. از مجموعه مداخل‌های دانشنامه، بیش از سه هزار مداخل اصلی و افزون بر یک هزار مداخل ارجاعی است، که همگی براساس حروف الفبا تنظیم شده‌اند. دانشنامه فلسطین به لحاظ روش کار، تلفیقی است از سبک خلاصه نویسی دایره‌المعارف‌ها و سبک مقاله‌های تحقیقی رایج امروزی. لذا در برخی مقالات، علاوه بر توضیح

روند تاریخی یک موضوع، جوانب و مسائل مختلف آن نیز بررسی شده و به صورت گزارشی تحقیقی مبتنی بر آمار و اطلاعات مستند و مستدل در دانشنامه ارائه شده است. درباره منابع مداخل‌های تألیفی در پیشگفتار آمده است: اسناد و منابع دست اول شکل گرفته در کشورهای عربی، رژیم اسرائیل و نیز تحقیقات جدید آکادمیک غربی مورد مذاقه پژوهشگران این دانشنامه بوده است. از دیگر منابع پژوهشگران دانشنامه باید از روزنامه‌ها و مجلات (فارسی، عربی، لاتین و عبری)، گزارش‌های خبری و به ویژه آرشیو خبرگزاری‌های مختلف یاد کرد. تحقیق موضوعات مربوط به حوادث و رویدادهای دهه ۱۹۸۰ و ۱۹۹۰ خاورمیانه در ارتباط با مسائل فلسطین، مذاکرات پنهان و آشکار در منطقه، اردوگاه‌های فلسطینی و یا حوادث و رویدادهای سرزمین‌های اشغالی مدیون آرشیو خبرگزاری‌های گوناگون جهان، به ویژه خبرگزاری جمهوری اسلامی

است. چند نمونه از مداخل‌های این دانشنامه از این قرار است: آب (طرح شیرین کردن)؛ آبار النقب (دره)؛ آثار باستانی (مدارس و موسسه‌های تحقیقی)؛ آژانس عرب (طرح)؛ آسیای میانه و اسرائیل (روابط کشورها)؛ آمانا (سازمان)؛ آیه‌الله العظمی امام خمینی (فتواهای شرعی نسبت به مسأله فلسطین)؛ ابوفطرس (کشتار)؛ اجزم (روستای)؛ اتیوپی (انتقال یهودیان به اسرائیل)؛ اردن (اردوگاه‌های فلسطینی در)؛ اریحا (شهر)؛ استقلال (مجله) و مانند آن. گفتنی است برخی از مداخل با عکس‌های رنگی و سیاه و سفید همراه است.

#### • راهنمای مطبوعات: فهرست نشریات

موجود در کتابخانه عمومی ابن مسکویه اصفهان  
گردآورنده: فروغ الزمان نوری  
اصفهانی، چاپ اول، اصفهان، نقش  
مانا، ۱۳۸۰، ۳۰۴ص، رقعی.  
آرشیو مطبوعات کتابخانه عمومی  
اصفهان از جمله آرشیوهای غنی جراید

منتشر شده کشور در دو سده اخیر است. این آرشیو در سال ۱۳۷۳ ش با هدف دسترسی هرچه آسان تر محققان به منابع مورد نیاز خویش، بر اساس روزنامه ها و مجلات کتابخانه فرهنگ اصفهان بنیان نهاده شده است.

نشریات موجود در این مرکز، سه مقطع تاریخی قاجار، پهلوی و جمهوری اسلامی را در برمی گیرد که فهرست حاضر به نشریات دو مقطع تاریخی قاجار و پهلوی اختصاص یافته و شامل عناوین روزنامه ها، هفته نامه ها، ماه نامه ها، فصل نامه ها و دیگر مطبوعاتی است که به زبان فارسی منتشر شده اند، بر اساس ترتیب الفبایی می شود و نمایه های پایانی کتاب نیز مفصلاً به کمک پژوهندگان پرداخته است.

ارجاعات به دیگر فهراس مطبوعات کامل نمودن ویژگی های هر مدخل با مراجعه به منابع معتبر موجود در جای جای فهرست به چشم می آید؛ فهرستی که برگی زرین از تاریخ کتابداری ایران است.

مجلد دوم این فهرست، شامل مطبوعات به دیگر زبان ها و جراید منتشره در دوران جمهوری اسلامی خواهد بود.

### بیچ فلسفه و کلام

#### • پیشوای آسمانی

سید محمدحسین شهرستانی، تحقیق صادق داوری، چاپ اول، تهران، بهار قلوب، ۶۳ص، پالتویی.

کتاب حاضر بازنگاشته کتاب *الحیجة البالغة فی غیبة النعمة السابعة* محسوب می شود که مدت ها پیش در سال ۱۳۰۸ ق در تهران، به قطع جیبی و در ۴۳۳ صفحه چاپ سنگی شده بود و اکنون به لحاظ عدم

دسترسی به مجموعه کامل کتاب و نایاب بودن آن، بخشی از آن ویراستاری و تحقیق شده و در دهه مهدویه (۱۰-۲۰ شعبان) به بازار کتاب روانه می شود.

#### • بگانه ظهور

گردآورنده: مرتضی تابش، چاپ اول، تهران، بهار قلوب، ۱۴۲۲، ۳۴ص، پالتویی.

اگرچه کتب و مقالات متعددی در این مهم نگاشته شده و در ابعاد مختلف مورد مذاقه و بررسی قرار گرفته و به عالم تحقیق عرضه شده، با این وجود کتاب حاضر به منظور استفاده عموم فراهم آمده و شامل زندگی نامه حضرت صاحب الامر (عج)، طول عمر ایشان و ... است. بخشی از آن تلخیصی است از کتاب آخرین تحول با حکومت ولی عصر (عج)، نشریه هیأت قائمیه تهران (مسجد صدریه) و فصلی دیگر از کتاب صبح امید تألیف صدرالدین هاشمی گزیده شده و با اضافات و توضیحات فراوان به کتاب افزوده شده است.

#### • مفهوم ولایت مطلقه در اندیشه سیاسی

##### سده های میانه

جواد طباطبایی، چاپ اول، تهران، نگاه معاصر، ۱۳۸۰، ۱۴۰ص، رقعی.

در این کتاب، اندیشه ولایت مطلقه و دین سالاری مسیحی که طی سده های میانه رواج داشته به اختصار بررسی و تبیین می شود. در ابتدای کتاب آمده است: در آغاز سده های میانه، مذهب مختار در اندیشه سیاسی، اندیشه مستند به کتاب و سنت مسیحی، اندیشه جدایی دین و دولت بود و نظریه ولایت مطلقه پاپ و کلیسا که در تاریخ اندیشه سیاسی از آن به «ولایت مطلقه پاپ یا کلیسا» تعبیر شده و برتری مرجعیت روحانی بر اقتدار

سیاسی شاه و امپراتور، نظریه ای بسیار متأخر در تاریخ اندیشه سیاسی سده های میانه است. نگارنده در این کتاب زمینه های اجتماعی و سیاسی بروز ولایت مطلقه، همچنین فرآیند تغییر و تحولات آن را در سده های میانه بررسی و ارزیابی می کند.

#### • مناظرات ترجمه المراجعات

عبدالحسین شرف الدین عاملی؛ مترجم: حیدرقلی بن نورسردار کابلی؛ مقدمه: کیوان سمیعی، چاپ اول، تهران، سایه، ۱۳۸۰، ۵۳۲ص، وزیری.

کتاب، حاوی مکاتباتی است که میان شرف الدین علامه شیخ سلیم بشری رئیس جامع الازهر صورت گرفته است. در این کتاب مکاتبات و مباحثی مطرح می گردد که همواره باعث درگیری و مناقشه میان دو فرقه بزرگ اسلام یعنی شیعه و سنی بوده است. موضوع برخی از نامه ها بدین قرار است: حدیث ثقلین، امامت مذهب، جانشینی بعد از رسول خدا (ص)، علت دست برداشتن امام علی (ع) از حق خود، تأمل در حدیث غدیر، آیه ولایت و نزول آن درباره علی (ع) و عایشه همسر پیامبر (ص).

#### • حاکمیت در اسلام: بررسی مراحل ده گانه

ولایت فقیه در عصر غیبت امام زمان (عج) محمد مهدی موسوی خلیجی، چاپ اول، قم، جامعه مدرسین، ۱۳۸۰، ۷۵۲ص، وزیری.

کتاب حاضر مشتمل بر مباحثی است که به بررسی مراحل ده گانه ولایت فقیه در عصر غیبت امام زمان اختصاص یافته است. نگارنده ضمن تشریح ابعاد ولایت و حکومت امامان معصوم، نحوه انتقال حکومت را از امام معصوم (ع) به ولایت فقهای جامع الشرایط، بررسی کرده است. وی با استناد به آیات قرآن کریم و

سیره عملی پیامبر (ص) و احادیث ائمه معصومان (ع)، شرایط و کیفیت حکومت ولایت فقیه را ذکر نموده است. عناوین کتاب از این قرار است: ابعاد و اقسام حکومت‌ها، حکومت اسلامی، حکومت خدا و مراحل ده گانه ولایت معصوم (ع) (ولایت فقیه در فتوی، در قضا، امر شرعی، در موضوعات، اموال، نفوس یا امور اجتماعی و سیاسی و...)، ولایت فقیه در قانون اساسی، ولایت فقیه در موضوعات خاص و مفهوم جمهوری اسلامی.

● ظهور حضرت مهدی (ع): از دیدگاه اسلام

و مذاهب و ملل جهان

اسدالله هاشمی شهیدی، چاپ اول، قم، مسجد مقدس صاحب‌الزمان (جمکران)، ۱۳۸۰، ۴۵۶ ص، وزیری. در این کتاب چگونگی و کیفیت ظهور امام زمان (عج) از منظر اسلام و مذاهب دیگر بررسی و تبیین می‌شود. بخش عمده‌ای از مطالب به نقل نویدهای ظهور منجی در کتاب‌های مقدس تورات، انجیل و کتاب‌های هندوها و زرتشتیان اختصاص دارد. کتاب در دو بخش با موضوعاتی از این قبیل تدوین شده است: مسأله مهدویت و اندیشه ظهور حضرت مهدی (عج)، نوید اسلام درباره ظهور حضرت مهدی (عج)، اعتراف دانشمندان اهل سنت به صحت احادیث مهدی (عج)، حضرت مهدی (عج) و نویدهای ظهورش در قرآن کریم، نویدهای ظهور مبارک حضرت مهدی (عج) در کتاب‌های مقدس ادیان و اخبار اهل بیت (ع) و جهان پیش از ظهور حضرت مهدی (عج).

● در مکتب حسین (ع) شیعه شدم

ادریس حسینی مراکشی؛ مترجم: مالک محمودی، چاپ اول، قم، امام

المنتظر (عج)، ۱۳۸۰، ۵۲۸ ص، وزیری. کتاب حاضر ترجمه «الانتقال الصعب فی المذهب والمعتقد» تألیف ادریس حسینی مراکشی است که طی آن نگارنده زندگی، کرامات، فضایل و مناقب حضرت امام حسین (ع) را ذکر می‌کند. افزون بر آن، ماجرای سقیفه، حکومت امام حسن (ع)، و نحوه به قدرت رسیدن یزید را شرح می‌دهد. بخش عمده کتاب به مجموعه واکنش‌های امام حسین (ع) در دوره‌های مذکور، همچنین واقعه خونین کربلا اختصاص دارد.

● هدایه الامم، یا شرح کبیر بر فصوص الحکم

محمی الدین بن عربی

شارح: غلامحسین رضانزاد، چاپ اول، تهران، الزهراء (س)، ۱۳۸۰، ۷۹۶ ص، وزیری.

فصوص الحکم یا نگین‌های حکمت‌ها، کتابی است به عربی از تألیفات عرفانی و حکمی شیخ محمی الدین عربی (ف. ۶۳۸ ق) که شامل ۲۷ فص است. در مجموعه دو جلدی حاضر شرح‌ها و نقدهای اصلی فصوص الحکم بررسی شده، همچنین ترجمه و شرح فصوص الحکم به فارسی عرضه شده است. فصوص الحکم، عمدتاً مباحثی در باب وحدت وجود، و نبوت است که از منظر عرفانی بررسی شده است. عناوین برخی از فص‌ها از این قرار است: حکمت الهی در خلق و آفرینش آدمی، معنی عطایای ذاتی و اسمایی و معنی آدم، طلب و سؤال، معنی سیوح و تنزیه و تشبیه و جمع بین این دو، ادریس و هرامسه و معنی قدوس، معنی حق بودن (در بحث حضرت ابراهیم و اسماعیل)، مختصری از زندگی حضرت یوسف و روحانیت او و تاریخچه‌ای از زندگی حضرت یعقوب.

● شیعه در اسلام

محمدحسین طباطبایی؛ مصحح: محمدعلی کوشا، چاپ اول، قم، واریان، ۱۳۸۰، ۳۳۶ ص، رقعی.

شیعه در اسلام مجموعه درس‌های علامه طباطبایی است که در باب مذهب شیعه عرضه شده است. وی در این کتاب پاره‌ای از مباحث کلامی مهم شیعه را با این عناوین بررسی و تحلیل کرده است: آغاز پیدایش شیعه و کیفیت آن، سبب جدا شدن اقلیت شیعه از اکثریت سنی، دو مسأله جانشینی و مرجعیت علمی، روش سیاسی خلافت انتخابی و مغایرت آن با نظر شیعه، خلافت امام علی (ع)، انتقال خلافت به معاویه و تبدیل آن به سلطنت موروثی، استقرار سلطنت بنی‌امیه، شیعه در قرن دوم هجری، شیعه در قرن سوم تا دوازدهم هجری، انشعابات شیعه و غیره.

● حکومت اسلامی: سی و دو درس در زمینه

اندیشه سیاسی اسلام

احمد واعظی، چاپ اول، قم، سامیر، ۱۳۸۰، ۲۵۶ ص، وزیری.

در این کتاب، متن سی و دو جلسه از درس‌های نگارنده با موضوع حکومت اسلامی و اندیشه‌های سیاسی اسلام فراهم آمده است. این جلسات و بحث‌ها طی ۴ بخش اصلی با این عناوین تدوین شده است: دین و سیاست (سیاست و مسائل اساسی آن، اسلام و سیاست، معنای حکومت دینی، ادله سکولارها بر نفی حکومت دینی و...)، اسلام و حکومت (پیامبر (ص) و تأسیس حکومت، ولایت سیاسی پس از پیامبر (ص)، اندیشه سیاسی شیعه، و تأثیر بیعت و شورا در تعیین ولایت سیاسی)، معنا، تاریخچه و ادله ولایت فقیه (معنای ولایت فقیه،

ولایت انتصابی، تاریخچه ولایت فقیه، دلیل عقلی بر ولایت فقیه (... )، و ویژگی های حکومت دینی و پاسخ برخی شبهه ها.

● مناقب علی بن ابی طالب (ع) و منازل من القرآن فی علی

احمد بن موسی ابن مردویه؛ محقق؛ عبدالرزاق محمدحسین حرزالدین، چاپ اول، قم، دارالحدیث، ۱۳۸۰، ۴۲۸ص، وزیری.

این کتاب، به زبان عربی، مشتمل بر احادیث و حکایاتی است در مناقب و فضایل حضرت علی (ع) که از منابع مختلف اهل سنت و شیعه گردآوری شده است. بخش نخست شامل ۲۰ فصل است که طی آن احادیث مختلفی درباره ایمان، تقوا، زهد، امانت و فضیلتی دیگر از امام علی (ع) و اهل بیت فراهم آمده است. در بخش دوم مجموعه آیاتی که درباره حضرت (ع) در قرآن نقل شده - به ترتیب نزول - درج شده است.

● آزادی در اندیشه امام خمینی (ره)

چاپ اول، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، ۱۳۸۰، ۳۰۸ص، وزیری.

در این مجموعه دیدگاه ها و اندیشه های امام خمینی (ره) درباره آزادی ذیل پنج فصل تبیین شده است. فصل اول با عنوان کلیات به مباحثی پیرامون معنا و مفهوم آزادی اختصاص دارد که طی آن، مباحثی چون: آزادی موهبتی الهی، ارزش والای آزادی و نقش انسان ساز آن، آزادی، امنیت، عدالت و ویژگی های آزادی بازگو می شود. در فصل دوم با عنوان جایگاه آزادی اندیشه های امام خمینی (ره) درباره ضرورت ایجاد فضای سالم برای آزادی اندیشه تشریح می گردد. همچنین از

آزادی های فردی و سیاسی، آزادی بیان، آزادی احزاب و اجتماعات و آزادی عقیده و مذهب سخن می رود. در فصل سوم - حدود آزادی - مبانی شرع و عقل، اخلاق و سنت های انسانی، حدود قانونی، عدم توطئه چینی، عدم فسادانگیزی و عدم ضرررسانی به عنوان حدود آزادی در بیانات امام (ره) بررسی و ارزیابی می شود. فصل چهارم به آزادی های قشرهای مختلف جامعه اختصاص دارد که طی آن، مطالبی درباره آزادی زن، آزادی در دانشگاه ها و فعالیت های دانشجویی، آزادی حوزه های علمیه و حقوق و آزادی های اقلیت های مذهبی مطرح می گردد. فصل پنجم با عنوان رابطه آزادی با مفاهیم بنیادین حکومت مواضع امام (ره) را درباره حاکمیت اسلامی، آزادی و قانون اساسی، آزادی انتخابات، مشارکت آزادانه مردم در تصمیم گیری ها و آزادی و استقلال شوراها بیان می کند. صفحات پایانی شامل فهرست تفصیلی عناوین و فهرست ماخذ است.

● امام خمینی و بازسازی تفکر اسلامی

مجموعه مقالات و رویدادهای همایش بزرگداشت یکصدمین سالگرد میلاد...، به اهتمام: علی داستانی بیرکی، چاپ اول، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، ۱۳۸۰، ۲۷۰ص، وزیری.

این کتاب، حاوی مجموعه مقالات همایش بررسی نقش و جایگاه انقلاب اسلامی ایران و امام خمینی (ره) در منطقه اسلام آباد پاکستان است که در سال ۱۳۷۸ به مناسبت یکصدمین سالگرد میلاد امام خمینی (ره) برگزار گردید. کتاب با متن سخنرانی حجت الاسلام

حاج سید حسن خمینی آغاز می شود. مقالات کتاب عبارتند از: بیداری تفکر اسلامی از دیدگاه امام خمینی (ره)؛ امام خمینی و وحدت بین مسلمانان، برپایی حکومت اسلامی، معجزه ای تاریخی؛ جمهوریت در ایران؛ رفتار قاطعانه امام خمینی (ره) در برخورد با دشمنان اسلام؛ ارزش های والای انسانی و نهضت اسلامی امام خمینی (ره)؛ امام خمینی (ره) و احیای اندیشه فراگیر دین؛ نظریه سیاست و حکومت امام خمینی (ره)؛ آخرین رهنمودهای امام خمینی (ره) و فلسفه انقلابی؛ انقلاب اسلامی ایران، مشعل راه ما؛ قیام امام خمینی (ره) و بیداری در عالم اسلام؛ خدمات امام خمینی (ره)؛ احیای هویت اسلامی در انقلاب امام خمینی (ره)؛ پیر جماران؛ نتایج معنوی انقلاب اسلامی؛ عملکرد امام خمینی (ره) و نقش آن در بیداری جهان اسلام؛ امام خمینی (ره) و وحدت امت اسلامی؛ امام خمینی (ره) مجلس و اجتهاد؛ نقش امام خمینی (ره) در احیای تفکر اسلامی؛ امام خمینی (ره) شخصیت تاریخ ساز. در پایان کتاب انعکاس خبری این همایش در مطبوعات پاکستان نشان داده شده است.

بین فقه و حقوق

● بررسی اندیشه های اقتصادی امام خمینی (ره) (مجموعه مقالات دومین کنگره بررسی

اندیشه های اقتصادی ...)

چاپ اول، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، عروج، ۱۳۸۰، ۵۲۸ص، رقعی.

در روزهای ۱۱ و ۱۲ خرداد ۱۳۷۹ دومین کنگره بررسی اندیشه های اقتصادی امام خمینی (ره) در دانشگاه تربیت مدرس

برگزار شد. در این کنگره که به منظور بررسی و تبیین جنبه‌های اقتصادی اندیشه‌های امام (ره) برگزار شد، مقالات اندیشمندان و صاحب نظران مسائل اقتصادی و محققان ارائه گردید. مقالات عبارتند از: ۱. اندیشه جنگ فقر و غنا به مثابه یک الگوی راهگشا برای توسعه ملی، ۲. اقتصاد از دیدگاه امام خمینی (ره)، ۳. عدالت اجتماعی از دیدگاه امام خمینی (ره)، ۴. توسعه و عدالت از دیدگاه امام خمینی (ره)، ۵. نگرش امام خمینی (ره) به اقتصاد اسلامی به عنوان یک راهکار بدیل، ۶. نگرش مالیاتی خمس، آثار و پیامدها، ۷. دین و توسعه: با تأکید بر قرائت امام خمینی (ره) از دین، ۸. جنگ فقر و غنا از دیدگاه امام خمینی (ره)، ۹. نگاهی به توسعه اقتصادی و توسعه فرهنگی از دیدگاه امام خمینی (ره) و ضرورت توجه به آن، ۱۰. رهایی از اقتصاد وابسته (خودکفایی) راهبرد امام خمینی (ره) در عرصه اقتصاد، ۱۱. اهداف و مبانی مکتبی نظام اقتصادی اسلام از دیدگاه امام خمینی (ره)، ۱۲. نگاه امام خمینی (ره) به نظام اقتصادی اسلام، ۱۳. انتخاب راهبردی رشد و توزیع از دیدگاه امام خمینی (ره)، ۱۴. بررسی نظرها و اندیشه‌های حضرت امام خمینی (ره) درباره برنامه‌های اقتصادی دولت، ۱۵. کشاورزی در ایران از دیدگاه امام خمینی (ره)، ۱۶. سیاست‌ها و روش‌های اعمال استراتژی توسعه اقتصادی درون‌نما از دیدگاه امام خمینی (ره)، ۱۷. نقش زنان در اقتصاد از دیدگاه امام خمینی (ره)، ۱۸. بررسی موضوع خصوصی سازی و تغییر ساختار اقتصادی در برنامه سوم با تأکید بر

دیدگاه‌های امام خمینی (ره)، ۱۹. امام خمینی (ره) و ساده زیستی.

### • اللؤلؤ الغرویه فی اصول الفقه

محمدفاضل قائینی نجفی؛ محقق: علی فاضل نائینی نجفی، چاپ اول، ۴۹۸ ص، وزیری.

در این مجموعه سه جلدی، درس‌ها و تقریرات محمدفاضل قائینی نجفی در باب اصول، ویژه طلاب حوزه‌های علمیه فراهم آمده است. برخی مباحث کتاب بدین قرار است: تعریف و موضوع علم اصول، وضع، حقیقت شرعی، صحیح و اعم، مشتق، اوامر، اجزاء، واجب، نواهی، مفاهیم، عام و خاص، مطلق و مقید، مجمل و مبین، امارات و طرق، قاعده لاضرر و لاضرار. در پایان کتاب ۹ فهرست با این عناوین به طبع رسیده است: آیات، روایات، شعر، اعلام، اسما، کتب، اماکن، فرق و مذاهب، مصادر و مراجع، و موضوع. کتاب به زبان عربی منتشر شده است.

### • گفت و گو: مسائل اساسی نظام همزیستی

عادلانه از دیدگاه اندیشمندان مسلمان و

مسیحی: ارزش‌ها، حقوق، وظایف

آندریاس بشته، امیر اکرمی، چاپ اول، تهران، الهدی، ۱۳۸۰، ۴۵۶ ص،

رقعی.

مجموعه حاضر مشتمل بر مقالاتی است که در دومین نشست محققان مسلمان ایرانی و کاتولیک اتریشی عرضه گردید. این نشست با عنوان ارزش‌ها، حقوق، وظایف و مسائل اساسی نظام همزیستی عادلانه از دیدگاه اندیشمندان مسلمان و مسیحی توسط مدرسه عالی الهیات قدیس گابریل با همکاری دبیرخانه گفت و گوی ادیان سازمان فرهنگ و

ارتباطات اسلامی در شهریور ۱۳۷۸ در کشور اتریش برگزار شد. عناوین مقالات بدین شرح است: برداشت ما از انسان به عنوان رهنمود نظام و زندگی مشترک اجتماعی؛ تأثیر تصویر اسلامی انسان بر نظام زیست اجتماعی؛ مبانی معیارهای ارزشی در اسلام؛ معیارهای ارزشی رفتار اخلاقی از دیدگاه مسیحیت؛ مسائل اساسی نظام هم زیستی عادلانه انسان‌ها در حوزه حقوق و رابطه آن با ارزش‌ها و تکالیف؛ ارزش‌ها و قاعده‌ها، قواعد مشترک حقوقی در اسلام و مسیحیت؛ جایگاه سیاسی و اجتماعی ارزش‌های مسیحی در جوامع مدرن؛ رحمت و همبستگی، نهادینه شدن اصول مسیحیت و تاریخ حقوق اجتماعی در اروپا؛ دیدگاه اسلام نسبت به رابطه میان حق، تکلیف و عدالت؛ مناسبات حق و تکلیف از دیدگاه اسلام؛ رابطه بین حق و وظیفه؛ نقش عنصر اخلاق در تدوین مکاتب اقتصادی و تعالیم مردم‌گرایانه مذهب کاتولیک و مبانی ارزشی نظام اقتصاد اسلامی.

### • تکفیر

مجید صفاتاج، چاپ اول، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۰، ۲۴۸ ص، وزیری.

در این کتاب به نمونه‌های مختلفی از تکفیر در تاریخ اسلام اشاره شده، همچنین با استناد به آیات قرآن، احادیث و روایات، سخنان و نظریات علمای دینی - به ویژه سخنان حضرت امام خمینی (ره) - ضرورت پرهیز از حربه تکفیر در جامعه اسلامی شرح و توضیح داده شده است. ماهیت و حقیقت تکفیر، تکفیر در فرهنگ و بینش اسلامی، ریشه‌ها و عوامل تکفیر مسلمانان، آثار منفی و پیامدهای زیانبار تکفیر، نمونه‌های تکفیر در میان

مسلمانان، امام خمینی (ره) الگو و اسوه مقاومت علیه تکفیر و راه حل تکفیر عناوین فصل های این کتاب هستند.

#### • کتاب القضاء

ابوالفضل نجم آبادی، چاپ اول، قم، مؤسسه معارف اسلامی امام رضا (ع)، ۱۳۸۰، ۴۸۸ ص، وزیری.

این کتاب مجموعه تقریرات آیه الله ضیاءالدین عراقی است که برای طلاب حوزه های علمیه تدوین شده است. این تقریرات در باب قضا و قضاوت، همچنین شرایط و کیفیت قضاوت کننده به زبان عربی نگارش یافته است. برخی از عناوین کتاب از این قرار است: طرق اثبات حق، عدالت شهود، مدعی، مسائل و موضوعات طرح دعوا، شاهد، اقسام شاهد، ارکان قضاوت.

#### • گفت و گو با علامه حسن حسن زاده آملی

به اهتمام محمد بدیعی، چاپ اول، قم، تشیع، ۱۳۸۰، ۲۹۶ ص، وزیری.

مجموعه حاضر مشتمل بر ۱۶ مصاحبه با آیه الله حسن زاده آملی است که پیش از این در برخی مطبوعات به چاپ رسیده است. عناوین مصاحبه ها بدین قرار است: از آمل تا تکامل، معراج عروج قرآن، رابطه دو مقوله علم و دین، جایگاه فلاسفه اسلامی، درباره مسائل حوزه علمیه، کتاب و کتابخوانی، نقش معلم در احیای معارف، ریاضیات، مبنای کتاب هستی، غواص اقیانوس معارف، علامه طباطبایی در منظر عرفان، مقامات عارفان، سرو سبز سبزوار، عروج به اوج مباحث کلامی، امام، فیلسوف کامل، مبانی تفاسیر عرفانی و یک شتر در میان دو خدا.

#### • تفسیر و حدیث قرآن

##### • تفسیر و مفسران

محمد هادی معرفت، چاپ اول، قم، تمهید، ۱۳۸۰، ۶۰۸ ص، وزیری.

در کتاب حاضر دو شیوه تفسیر نقلی و اجتهادی با اشاره به برخی آفات و معایب آنها بررسی و تبیین شده است. به عقیده نگارنده شیوه نقلی مبتنی بر گفتار و نظریات مأثور از سلف با اندکی توضیح و شرح است؛ چنان که ابو جعفر طبری انجم داده است و یا با بسنده کردن به مقولات بدون هیچ اظهار نظر یا توضیح، چنان که جلال الدین سیوطی و سید بحرانی عمل کرده اند. اساس تفسیر اجتهادی هم، فقط رای خاص مفسر است که آن را تحت تأثیر عقیده و مذهب ویژه خودش ابزار داشته است؛ مانند اکثر تفاسیر باطنیه یا مجموعه ای از تفاسیر منقول و معقول که تفاسیر رایج بین مسلمانان از صدر اسلام تا کنون به همین شکل بوده است. نگارنده در ادامه مطالب، معروف ترین تفاسیر نقلی و اجتهادی را معرفی، و در پایان به شرح تفسیر عرفانی، موضوعی و تفاسیر عصر جدید اهتمام ورزیده است.

##### • سعد السعود للنفوس

علی بن موسی ابن طائوس، چاپ اول، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۰، ۵۶۸ ص، وزیری.

کتاب حاضر شامل معرفی برخی کتاب هایی است که درباره علوم قرآنی، تفسیر و کتب مقدس (انجیل، تورات، صحف و ...) نگارش یافته است. این کتاب در اصل به معرفی کتابخانه علی بن موسی ابن طاووس (۵۸۹-۶۶۴ ق) اختصاص دارد. در این مجموعه ۲۹۶ کتاب به زبان عربی معرفی می شود. درباره هر کتاب

این اطلاعات درج شده است: موضوع، عنوان کتاب، نگارنده و توضیحات دیگر. کتاب با فهرست آیات، احادیث، اسما، ائمه، اعلام، کتب، مصادر تحقیق و موضوعات به پایان می رسد.

#### • فقه پژوهی قرآنی: درآمدی بر مبانی نظری

##### آیات الاحکام

سید محمد علی ایازی، چاپ اول، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۰، ۵۸۰ ص، وزیری.

مؤلف در این کتاب طی نه فصل به توضیح برخی از مباحث مقدماتی و نظری درباره فقه پژوهی قرآنی همت گمارده است. در فصل نخست، قرآن به منزله یکی از منابع فقهی بررسی شده، همچنین ویژگی های فقه قرآن و ادله تشریحی بودن آن بیان گردیده است. در فصل دوم مطالبی درباره حدود فقه و احکام قرآن، تعداد آیات احکام و طبقه بندی آنها به طبع رسیده است. در فصل سوم شرحی از احکام عبادی پیش از اسلام و پس از آن فراهم آمده است. فصل چهارم به مطالبی در باب جامعیت شریعت و جامعیت دین به مثابه یکی از مباحث معرفت شناسی آیات احکام اختصاص یافته است. عناوین دیگر فصل های کتاب بدین قرار است: مثل ها در آیات احکام، قصه ها در آیات احکام، استنباط از آیات اعتقادی، اخلاقیات در آیات احکام و فراز های تقطیع شده قرآن.

#### • تفسیر عکرمه و شناخت روش وی در تفسیر

مهدی علمی حسینی، چاپ اول، تهران، فرهنگ آوران، ۱۳۸۰، ۳۸۴ ص، وزیری.

بخش نخست کتاب، شرحی است از فعالیت های علمی، اوضاع اجتماعی و سیاسی عکرمه (یکی از صحابه رسول

اکرم (ص)) کسه در بخش دوم، روش تفسیری عکر مه، همراه با ترجمه و تفسیر سوره‌های قرآن (برخی از آیات سوره‌ها) درج شده است. این تفسیر براساس آیات دیگر قرآن و روایات و تفاسیر مختلفی چون: جامع البیان، تبیان، نورالثقلین و تفسیر قمی فراهم آمده است.

● میراث حدیث شیعه

گردآورنده: مهدی مهریزی و علی صدرایی خویی، چاپ اول، قم، دارالحدیث، ۱۳۸۰، ۶۰۸ص، وزیری.

کتاب حاضر پنجمین جلد از میراث حدیث شیعه است که به همت مرکز تحقیقات دارالحدیث تدوین شده است. این مجموعه، عنوان سلسله کتاب‌هایی است که طی آن آثار علمای شیعه در حوزه حدیث و علوم حدیث عرضه می‌شود. در این مجموعه، رساله‌های کوتاهی که در حجم یک کتاب نیستند و تاکنون منتشر نشده یا به شکل مطلوبی در اختیار محققان قرار نگرفته‌اند، تصحیح و احیا می‌شود. هر جلد از این مجموعه متشکل از پنج بخش است: متون حدیث و دعا، شرح و ترجمه حدیث و دعا، علوم حدیث، اجازات و شرح حال محدثان، و معرفی نسخه‌های خطی. برخی مطالب مجلد حاضر بدین قرار است: منتخب الانوار فی تاریخ الاثمه الاطهار؛ اربعون حدیثا فی فضائل امیرالمؤمنین؛ ندبه الامام سجاد؛ شرح حدیث حقیقت؛ مختصر رساله فی احوال الاخبار.

● مقیاس الرواة فی کلیات علم الرجال

علی اکبر سیفی مازندرانی، چاپ اول، تهران، مؤسسه نشر اسلامی، ۱۳۸۰، ۴۱۲ص، رقعی.

در این کتاب مباحثی در باب علم رجال به

زبان عربی برای طلاب حوزه‌های علمیه فراهم آمده است. کتاب با تعاریف، اصول و اهمیت علم رجال آغاز می‌شود. در پی آن، این مطالب درج شده است: علمای بزرگ رجال، طبقه‌بندی علم رجال، نحوه درك احادیث از نظر اعشار، ضوابط جرح و تعدیل، امارات عدالت و وثاقت، توثیقات عامه و خاصه، قاعده تبدیل سند و نظایر آن.

● ابتلا از دیدگاه قرآن و سنت

مجتبی بیگلری، چاپ اول، تهران، رمز، ۱۳۸۰، ۲۸۴ص، وزیری.

در این کتاب اصطلاح ابتلاء با استناد به آیات قرآن کریم و روایات تشریح و مسائل مختلف آن بررسی می‌شود. در بخشی از کتاب آمده است: ابتلا در اصطلاح به معنای امتحان و آزمایش کردن است به این ترتیب که کاری به کسی داده می‌شود تا صفات باطنی وی را مانند: اطاعت، شجاعت، سخاوت، عفت، علم، وفای به عهد و تقوای او را دریابند. مسأله ابتلا و امتحان از جمله مسائل مهمی است که در قرآن روی آن تکیه شده است و مطالب مربوط به آن با تعابیر مختلف چون: بلا، فتنه، تمحیص، تمییز و امتحان وارد شده است. در کتاب حاضر، مؤلف ضمن به دست دادن تعاریف مختلفی از ابتلا این مباحث را شرح می‌دهد: ابتلا سنت الهی، وسایل و ابزار ابتلا، اجزا سنت ابتلا، ابتلا به شداید بهای بهشت، فلسفه امتحان و ابتلا، عمومیت ابتلا، ابتلای انبیا، ابتلای مومنین و غیره.

● قرآن در آینه نهج البلاغه

محمدتقی مصباح یزدی؛ گردآورنده: احمد محمدی، چاپ اول، قم، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، ۱۳۸۰، ۱۲۸ص، وزیری.

کتاب حاضر، مجموعه چند سخنرانی از استاد محمدتقی مصباح یزدی است که طی سال‌های ۱۳۷۷-۱۳۷۸ در قم ایراد شده است. این سخنرانی‌ها درباره حقیقت قرآن است که از دیدگاه نهج البلاغه و از زبان قرآن کریم بیان گردیده است. در پایان کتاب به برخی شبهات که از جانب معاندان درباره قرآن نقل شده، پاسخ داده می‌شود. علاوه بر آن انگیزه‌های این معاندان نیز بررسی می‌گردد. عناوین کتاب از این قرار است: جایگاه قرآن در جامعه دینی، فهم و تفسیر قرآن و قرآن و تهاجم فرهنگی.

● قرائت امام نافع به روایت قالون و ورش

(روش شاطیبه)

احمد خالد شکری؛ مترجم: حمیدرضا کفاش، چاپ اول، تهران، عابد، ۱۳۸۰، ۲۹۴ص، وزیری.

در این کتاب شیوه‌های قرائت امام نافع، قالون و ورش در دو فصل معرفی می‌شود. فصل اول با عنوان اصول روایت قالون شامل این مباحث است: استعاذه و بسمله، میم جمع وصل، مد و قصر، هاء کنایه، ادغام، یاء‌های زاید و... در فصل دوم که با عنوان اصول روایت ورش عنوان گرفته موضوعاتی از این قبیل به چشم می‌خورد: وصل میم جمع، مد و قصر، هاء کنایه، همزه مفرد، ادغام و تنبیهات. افزون بر آن مؤلف کوشیده است که اختلاف شیوه‌های قرائت نافع، قالون و ورش را با حفص نشان دهد. کتاب با اشعار عربی درباره شکل قرائت سوره‌های مختلف، نیز فهرست اعلام منابع و مراجع به پایان می‌رسد.

● درآمدی بر تاریخ گذاری قرآن

جعفر نکونام، چاپ اول، تهران، هستی نما، ۱۳۸۰، ۳۳۶ص، رقعی.

در این کتاب تاریخ ثبت و ضبط آیات قرآن کریم طی شش فصل بیان شده است. منظور از تاریخ گذاری قرآن عبارت است از: تعیین تاریخ نزول وحی هایی که بر پیامبر (ص) در طول دوره ۲۳ ساله نبوتش فرود می آمده است؛ چه این وحی ها یک سوره تمام یا بخشی از یک سوره بوده باشد. عناوین فصل های کتاب از این قرار است: تعریف و اهمیت تاریخ گذاری قرآن، پیشینه تاریخ گذاری قرآن، مبانی تاریخ گذاری قرآن، منابع تاریخ گذاری قرآن، دشواری های تاریخ گذاری قرآن و تاریخ گذاری نخستین سوره های قرآن.

#### • قرآن در آینه پژوهش: مقالات

علمی-پژوهشی از فارغ التحصیلان مقطع دکتری تخصصی (PH.D)

تهیه و تنظیم: محمد کاظم شاکر، چاپ اول، تهران، هستی نما، ۱۳۸۰، ۳۴۴ص، رقیعی.

در این کتاب، سیزده مقاله برگرفته از رساله دانش آموختگان مقطع دکتری تخصصی طی سه بخش با این عناوین تدوین شده است: ۱. علوم قرآنی، ۲. روش پژوهشی در تفسیر، ۳. تفسیر پژوهی. عناوین مقالات عبارتند از: درآمدی بر تبیین وجوه عام اعجاز قرآن کریم؛ محکم و متشابه؛ فواید به کارگیری الفاظ مکرر در قرآن کریم؛ طبقه بندی اسامی سوره های قرآن؛ پژوهشی در تناسب آیات و سوره های قرآن؛ مبانی تفسیر عرفانی؛ تأویل آیات قرآن در متون فارسی؛ صفوه التفاسیر علامه شبر؛ تفسیری ناشناخته؛ اسرائیلیات؛ زمینه ها و ریشه ها، قرآن و منشأ مشروعیت دولت نبوی، درآمدی بر جبر و اختیار در قرآن کریم، روش تبلیغ قرآنی در مقایسه با شیوه تبلیغ در جهان امروز و درخشش زنان مسلمان در عرصه

علم و فرهنگ در صدر اسلام.

#### • نگاهی نوبه تفسیر المیزان

شهاب الدین حسینی، چاپ اول، قم، نورگستر، ۱۳۸۰، ۲۲۸ص، رقیعی. بخش نخست کتاب با عنوان کلیات شامل: تفسیرپذیری قرآن، منابع و مآخذ نخستین تفسیر، روش های تفسیری است. بخش دوم ذیل عنوان ساختار محتوایی تفسیر المیزان در بردارنده موضوعاتی است همچون المیزان و منابع مختلف، المیزان و منابع تفسیری و المیزان و کتاب مقدس. در دو بخش بعدی روش شناسی تفسیر المیزان و مبانی و اصول زیرساختی در المیزان آمده است.

#### • حدیث ولایت به روایت (و بررسی) مسند

احمد بن حنبل شیبانی

محمود موسوی نژاد، احمد

خدایی، چاپ اول، قم، جامعه

مدرسین، ۱۳۸۰، ۳۲۰ص، وزیری.

در این کتاب، مسند امام احمد حنبل در باب ولایت حضرت علی (ع) ترجمه و بررسی شده است. گفتنی است مسند امام احمد حنبل دارای احادیث و روایات متعددی است که طی آن، نگارنده ضمن تأیید برخی مباحث فقهی شیعیان، مسأله امامت را به تفصیل بررسی و تشریح می کند. گفتنی است احادیث جمع آمده در مسند عمدتاً از قول علمای اهل سنت درباره ولایت و امامت حضرت علی (ع) نقل شده است. در کتاب حاضر، مترجم ضمن ترجمه متن مسند شرح و توضیحی از آن در پاورقی ها ذکر کرده است. کتاب با مختصری درباره زندگانی احمد بن حنبل همراه است.

#### • رجال ابن الغضائری احمد بن الحسین بن

عبدالله (ره) من اعلام القرن الرابع الهجری

محقق: ماجد کاظمی، چاپ اول، قم، دارالهدی، ۱۳۸۰، ۱۶۰ص، وزیری. ابن الغضائری کتابی به رشته تحریر در آورده که طی آن برخی علمای اسلامی در رشته های مختلف به ترتیب حروف الفبای نام معرفی شده است. وی در این کتاب شرح کوتاهی از زندگی، آثار و زمینه علمی فعالیت های افراد یاد شده را فراهم آورده است. کتاب حاضر، شرحی است بر نوشته های ابن الغضائری، که نگارنده توضیحات بیش تری در خصوص رجال معرفی شده در کتاب اصلی به دست می دهد.

#### • بیخ اخلاق

#### • الاداب الدینیة للبخزانه المعینیة

فضل بن حسن طبرسی؛ مقدمه: احمد عابدی، چاپ اول، قم، آستانه مقدسه، قم، ۱۳۸۰، ۳۶۸ص، وزیری.

الاداب الدینیة للبخزانه المعینیة کتابی است از فضل بن حسن طبرسی (۴۶۸-۵۴۸ق) به زبان عربی که در باب برخی آداب و اخلاق اسلامی نگارش یافته است. بخش اول کتاب متن عربی طبرسی و بخش دوم ترجمه کامل آن است. در هر دو بخش پیش از شروع مطالب، شرح مختصری از زندگی، آثار و ویژگی های شخصیتی طبرسی عرضه می شود؛ سپس تعریفی از اخلاق و آداب از منظر طبرسی ذکر می گردد؛ آن گاه متن اصلی با عناوینی چون: آداب لباس پوشیدن، آداب شانه کردن مو، مسواک کردن، آداب خرید و فروش، آداب ازدواج، آداب مربوط به مسافرت، آداب مربوط به تربیت فرزندان، و آداب و دعاهاى مربوط به نگاه کردن و شنیدن آمده است.





بیج تاریخ و شرح حال

• آفتاب آمد دلیل آفتاب: علی (ع)

از زبان علی (ع)

محمد محمدیان؛ مترجم: مجید حیدری فر، چاپ اول، قم، جامعه مدرسین، ۱۳۸۰، ۲۴۸ص، وزیری. نوشتار حاضر، ترجمه کتابی با عنوان «حیاه امیر المؤمنین (ع) عن لسانه» تألیف محمد محمدیان است که طی آن، فضایل و سیره امام علی (ع) از قول آن حضرت بازگسومی شود. این مطالب اغلب از نهج البلاغه استخراج شده است. عناوین برخی فصل‌های کتاب از این قرار است: نخستین مؤمن به خدا و پیامبر (ص)، نخستین عابد موحد، نخستین برپاکننده نماز با پیامبر (ص)، علی (ع) یگانه صدیق اکبر، نزدیک‌ترین فرد به پیامبر (ص)، محرم راز پیامبر (ص)، برادر پیامبر (ص)، محبوب‌ترین فرد به پیامبر (ص)، داماد پیامبر (ص)، فداکاری در رکاب پیامبر (ص)، پایداری در رکاب پیامبر (ص)، داستان یوم الانذار، آر میدان در بستر پیامبر (ص) و نقش علی (ع) در جنگ بدر، احد و خندق.

• آینه صدق و صفا: شامل شرح حال آیه‌الله العظمی حاج شیخ محمد علی اراکی و صدها خاطره و داستان و نکته ...

به اهتمام: رضا استادی، چاپ اول، قم، مشهور، ۱۳۸۰، ۳۹۲ص، رقی. مطالب این کتاب در سه بخش سامان یافته است. در بخش نخست، شرح حالی از آیه‌الله محمد علی اراکی (ره) به طبع رسیده که ضمن آن خاندان، فرزندان، دامادها، اساتید، شاگردان و تألیفات وی معرفی شده‌اند. بخش دوم مشتمل بر ۲۹۰ خاطره و حکایت درباره آیه‌الله اراکی (ره) است که از قول دوستان، آشنایان و نزدیکان وی نقل شده است. در بخش

سوم نیز مطالب و یادداشت‌های ایشان ذیل این عناوین درج گردیده است. علل عقب ماندگی ما، ولایت تکوینی چهارده معصوم (ع)، پاسخ به نامه‌ای در مورد سهم امام (ع) و نوشتاری فلسفی که به خط آیه‌الله اراکی (ره) موجود است.

• اندیشه سیاسی محقق کرکی

محمد علی حسین زاده، چاپ اول، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۰، ۱۴۴ص، رقی.

در کتاب حاضر، نخست از اوضاع سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و مذهبی عصر محقق کرکی (یکی از فقها و علمای بزرگ شیعی قرن دهم هجری قمری) سخن می‌رود، سپس اندیشه سیاسی نامبرده با این موضوعات تبیین می‌شود: امامت در اندیشه سیاسی کرکی، ولایت فقیه در عصر غیبت، شرایط فقیه، اختیارات فقیه، امر به معروف و نهی از منکر و خراج. کتاب با مبحثی در باب همکاری محقق کرکی در بنیان نهادن دولت شیعی شاه اسماعیل صفوی به پایان می‌رسد.

• واتیکان دنیای اسلام و غرب

هادی خسروشاهی، چاپ اول، تهران، کلبه شروق، سماط، ۱۳۸۰، ۳۳۸ص، رقی.

مقالات کتاب از سید هادی خسروشاهی در باب سیاست‌های جدید واتیکان و همکاری و تایید واتیکان از سیاست‌های امپریالیسم و صهیونیسم بین‌الملل، همچنین رابطه نامعقول آنها با مسلمانان است که با این عناوین جمع آمده است: روش سیاسی واتیکان: آشنایی اجمالی؛ روابط واتیکان با فاشیسم؛ اهداف واتیکان در دنیای اسلام؛ واتیکان و صهیونیسم؛ روابط واتیکان با اسرائیل؛ روابط واتیکان

با امپریالیسم آمریکا؛ واتیکان از دیدگاه ما، مسئولیت واتیکان؛ و نبرد با اسلام! واتیکان و مفهوم همزیستی مسالمت‌آمیز، عناوین پاره‌ای از مقالات است.

• داستان پیامبران در تورات، تلمود، انجیل و

قرآن و بازتاب آن در ادبیات فارسی

محمد لاریجانی، چاپ اول، تهران، اطلاعات، ۱۳۸۰، ۱۱۱۶ص، وزیری. در کتاب داستان برخی پیامبران الهی با استناد به تورات، تلمود، انجیل و قرآن کریم فراهم آمده است. نگارنده با شرح زندگی و ذکر سیره پیامبران، آیات مربوط به داستان‌ها را با یک دیگر مقایسه نموده است. قسمتی از هر زندگی نامه به بازتاب آن در ادبیات فارسی اختصاص یافته است. نگارنده سروده‌هایی از شاعران فارسی زبان درباره زندگی پیامبران، گردآورده است. مطالب کتاب با این اسامی تدوین گردیده است: حضرت آدم؛ حضرت ادریس، نوح، هود، صالح، ابراهیم و اسماعیل، لوط، اسحاق و یعقوب، یعقوب و یوسف، ایوب، شعیب، موسی، هارون و خضر و سموئیل و داوود.

• اندیشه سیاسی فیض کاشانی

علی خالقی، چاپ اول، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۰، ۱۴۴ص، رقی. در کتاب حاضر اندیشه‌های سیاسی محمد بن شاه مرتضی فیض کاشانی (۱۰۰۶-۱۰۹۱ق) - از علمای عصر صفوی - طی پنج فصل تبیین می‌شود. وی همانند بسیاری از علمای دیگر شیعه به ضرورت حکومت در جامعه اسلامی و تبعیت و تطابق آن با شرع، تصریح دارد ولی با توجه به ضرورت‌های سیاسی و اجتماعی عصر خود، پذیرش حاکمیت دولت صفوی در جامعه اسلامی ایران آن روز را لازم می‌شمرد و خود نیز عملاً با

دولت آن زمان همکاری می کرد. در این کتاب، در فصل نخست، شرح کوتاهی از زندگی فیض و اوضاع سیاسی، اجتماعی و مذهبی آن زمان به طبع رسیده و در فصل دوم جایگاه سیاست در اندیشه های وی تبیین شده است. فصل سوم با عنوان ضرورت و انواع حکومت نیز به مباحثی از این دست اختصاص یافته است: ضرورت حکومت، انواع حکومت، حکومت نبوی، امامت معصوم (ع)، حکومت عالمان دین، و حکومت سلاطین. در فصل چهارم، وظایف و اختیارات حکومت اسلامی و در فصل پنجم حقوق متقابل مردم و حاکمان بازگو شده است.

#### • رندخام: شریعتی شناسی، زمانه، زندگی

##### و آرمان های شریعتی

رضا علیجانی، چاپ اول، تهران، شادگان، ۱۳۸۰، ۲۸۰ص، رقی. نویسنده در معرفی این کتاب آورده است: این نوشتار در قالبی بین بازگویی و بازخوانی شریعتی بیان می گردد... در عین حال که سعی می گردد به متن های خود شریعتی رجوع شود، اما از راوی صرف شریعتی بودن نیز پرهیز می گردد. بدین ترتیب سعی می شود فاصله زمانی بین ما و شریعتی و پرسش های امروزی مدنظر قرار گیرد. این نوشتار قصد ندارد شریعتی را قطعه قطعه کند و زیر میکروسکوپ به تشریح آن پردازد، بلکه تلاش دارد تصویری کامل از پیکره زنده و پرشور و احساس شریعتی ارائه نماید تا به برداشتی نزدیک تر و حسی از او دست یابد. در این تلاش به شریعتی از جنبه های فکری، اجتماعی، عاطفی و به ویژه به منش، روحیات و خلیقات او پرداخته خواهد شد.

#### • اسرار فدک: تحلیل اعتقادی-تاریخی

##### ماجرای فدک و خطابه زهرا(س)

محمدباقر انصاری، حسین رجایی، چاپ اول، قم، دلیل ما، ۱۳۸۰، ۳۰۴ص، وزیری.

کتاب حاضر در نه بخش تدوین شده است. در بخش نخست از چگونگی فتح و اعطای فدک به حضرت فاطمه (س) سخن می رود. در بخش دوم اقدامات امیرالمؤمنین (ع) و حضرت فاطمه (س) در مقابله با غاصبان بازگو می شود. در بخش سوم اقدامات غاصبان پس از تثبیت غصب فدک تشریح می گردد. ریشه یابی ماجرای فدک، تحلیل و خلاصه ای از خطابه حضرت زهرا(س) و سند، متن، کتابشناسی و شعر فدک، عناوین بخش های چهارم تا ششم است. در دیگر بخش های کتاب، ضمن بررسی جنبه های تاریخی و اجتماعی ماجرای فدک، متن عربی و ترجمه فارسی خطابه حضرت زهرا(س) درباره فدک به طبع می رسد.

#### • اسلام در اروپا: سیاست های دین و امت

استیون ورتوک، سری پیچ؛ مترجم: کاووس سیدامامی، چاپ اول، تهران، مرکز بازشناسی اسلام و ایران (باز)، ۱۳۸۰، ۳۴۴ص، رقی.

کتاب حاضر گزیده ای از مقالاتی است که تنی چند از متخصصان علوم اجتماعی غرب و شرق اروپا درباره مسائل و چالش های اجتماعات مسلمان در این سرزمین نگاشته اند. این مقالات به معرفی و بررسی تاریخچه و وضعیت فعلی اقلیت های مسلمان، گروه ها و تشکل های مسلمانان و نقش آنها در گذشته، حال و آینده اروپا و برخی موضوعات مربوط به آنها، اختصاص دارد. کتاب از پنج بخش تشکیل شده و

هر بخش از چند فصل و هر فصل به قلم یکی از محققان و نویسندگان نوشته شده است. بخش اول حاوی دو فصل است: ۱. اسلام در اروپا، سیاست های دین و امت (مقدمه)، ۲. گروه های اسلامی در اروپا میان تشبیت اجتماع و بحران اجتماعی. بخش دوم درباره فرآیند مهاجرت، سکونت و حضور مسلمانان در اروپاست که از سه فصل تشکیل شده است: ۱. اجتماعات مسلمانان بالکان در دوران پس از کمونیسم ۲. دین، هویت و ستیز سیاسی در یک دهکده پوماک در شمال یونان ۳. اقلیت مسلمان در لهستان. در بخش سوم برخی از تشکل های نوین مسلمانان و ساز و کارهای آنان معرفی می شود. این بخش مشتمل بر چهار فصل است: ۱. شورای مساجد برادفورد و تلاش برای وحدت مسلمانان ۲. تبلیغی جماعت و مساجد دیوبندی در انگلستان ۳. فرهنگ سیاسی بودها ۴. دیدگاه اسلامی و واقعیت اجتماعی: فرهنگ سیاسی مسلمانان سنی در آلمان. چهارمین بخش کتاب که به نمودها و تشکل های نوین مسلمانان مربوط می شود شامل این چهار فصل است: ۱. مسلمانان سوئدی تا چه حد مذهبی اند؟ ۲. اقلیت های مسلمان در ایتالیا و تصویر آنان در رسانه های ایتالیا ۳. بنیاد سخن پراکنی اسلامی در هلند، بلندگوی اطلاعاتی یا عرصه منازعه ۴. انجمن های اسلامی ترک در آلمان و مسأله شهروند اروپایی. آخرین بخش کتاب از یک مقاله تشکیل شده که آن تحلیل و نگاهی است به آینده مسلمانان اروپا و نقش آنها در تحولات سال های پایانی هزاره گذشته و سال های آغاز هزاره جدید اروپا. گفتنی است معرفی تخصص، آثار و مدارج علمی و شرح حال کوتاه



نویسندگان مقالات، همچنین خلاصه مقالات در ابتدای کتاب آمده و برخی از مطالب با نمودار و جدول‌های آماری همراه شده و صفحات پایانی نیز به واژه‌نامه و نمایه اسامی اختصاص یافته است.

• **جریان‌های بزرگ در تاریخ اندیشه غربی: گزیده آثار بزرگ در تاریخ اندیشه اروپای غربی از سده‌های میانه ...**

گردآورنده: فرانکلین لوفان بومر؛ مترجم: حسین بشیریه، چاپ اول، تهران، مرکز اسلام‌شناسی اسلام و ایران (باز)، ۱۳۸۰، ۱۰۰۰ ص، وزیری.

در مجموعه حاضر گزیده‌ای از آرا و آثار بزرگ تاریخ اندیشه غرب از سده‌های میانه تا امروز گردآوری و در قالب سه بخش اصلی تقسیم بندی شده است:

۱. عصر دین ۲. عصر علم ۳. عصر اضطراب. این گزیده‌ها شامل مطالب فلسفی، اجتماعی، دینی، علمی، هنری، سیاسی، ادبی، روان‌شناختی، تاریخی و اخلاقی است. بخش اول از سه فصل تشکیل شده که عبارتند از: جهان بینی مسیحی در سده‌های میانه، عصر رنسانس و عصر تفرقه مذهبی. در این بخش گزیده‌هایی از آثار توماس اکویناس، اگوستین قدیس، راجر بیکن، دانته، سالیسپوری، پترارک، اراسموس، داوینچی، ماکیاوولی، بلینی، لوتر، کالون، بارکلی، هوکر، بدن، و گروهی دیگر آمده است. بخش دوم با عنوان عصر علم عمدتاً دوران رنسانس را دربر گرفته متشکل از سه فصل است:

۱. انقلاب علمی ۲. عصر روش اندیشی ۳. سده بلوغ. در این فصل‌ها گزیده آثار و اندیشه‌های این افراد آمده است:

فونتیل، مونتتی، کوپرنیک، هاروی، بیکن، دکارت، لاک، اسپینوزا، نیوتون، گالیله، پاسکال، بوسوئه، هابز، ولتر، هیوم دیدرو، مونتسکیو، روسو، کندرسه، ویکو، برگ، هردر، هگل، میل، اسپنسر، کنت، مارکس، انگلس، داروین، نیچه، ديلتای و عده‌ای دیگر. آخرین بخش کتاب که عصر اضطراب نام گرفته شامل گزیده آثار فروید، بارت، سارتر، یاسپرس، هایزنبرگ، کاسیرر، یونگ فروم، لنین، استالین، موسولینی، هیتلر، کامو، اشننگلر، توینبی و چند نفر دیگر است. صفحات پایانی به فهرست منابع و نمایه اسامی اختصاص یافته است.

• **جمهوری آذربایجان: چگونگی شکل‌گیری و وضعیت کنونی آن**

محمدامین رسول‌زاده؛ مترجم: تقی سلام‌زاده، چاپ اول، تهران، شیرازه، ۱۳۸۰، ۱۷۶ ص، رقعی.

محتوای کتاب عبارت است از بررسی و تحلیل چگونگی شکل‌گیری رشته تحولات سیاسی و فرهنگی‌ای که در فاصله سال‌های پایانی قرن نوزدهم میلادی تا سال‌های نخست قرن بعدی موجب شکل‌گیری جمهوری آذربایجان شد. اهمیت بیش‌تر کتاب در آن است که نویسنده آن از چهره‌های برجسته جمهوری آذربایجان بعدی - خود از موسسان جمهوری اول آذربایجان و مجری و مبدع بسیاری از تحولات مذکور بوده، برای مقابله با بحران هویت قومی ناشی از سلطه روس‌ها، تلاش کرده عنصر زبان ترکی را به جای میراث سابق جایگزین ساخته است. کتاب چه در گزارش‌های رویدادها و چه تبیین نوع استدلال و تفسیر خاصی از سرگذشت فرهنگی این سامان

تصویری اغراق‌آمیز و غیر واقع از نقش ترک‌ها به دست می‌دهد؛ هرچند یادداشت دبیر مجموعه آسیای میانه و قفقاز که کتاب حاضر نخستین شماره آن قلمداد می‌شود، ذهن خواننده را برای آشنایی با وضعیت تاریخی و فرهنگی موضوع کاملاً آماده می‌سازد. کتاب که از زبان ترکی به فارسی ترجمه شده شامل این مطالب و مباحث است: مردم آذربایجان، بیداری ادبی و ملی، جنگ جهانی و انقلاب کبیر، کمک برادرانه ترکیه، نتایج متارکه موندروس در قفقاز، مجلس نمایندگان و اقدامات آن، در آستانه حوادث مهم، استیلای بلشویکی، امپریالیسم سرخ، ایده استقلال و فهرستی از شهیدان آذربایجان. صفحات پایانی کتاب به عکس‌هایی از رسول‌زاده و عده‌ای از چهره‌های هم‌عصر او، همچنین نمایه اسامی اختصاص یافته است.

• **مروری کوتاه بر تاریخ ایران: از آغاز عصر**

**مادها تا پایان دوران قاجاریه**

رضا شعبانی، چاپ اول، تهران، سخن، ۱۳۸۰، ۷۰۴ ص، وزیری.

کتاب حاضر مروری است بر تاریخ ایران از آغاز عصر مادها تا پایان دوران قاجاریه که علاوه بر ذکر تاریخ سیاسی و اجمالی از نام‌آوران همه سلسله‌های حکومت‌گر ایران، همچنین توجه به ساختارهای سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و احیاناً نظامی از نظر دور نمانده است. کتاب در دو بخش تاریخ ایران قبل از اسلام و تاریخ ایران بعد از اسلام تنظیم شده است. بخش اول متشکل از پنج فصل است:

۱. مادها ۲. هخامنشیان ۳. عصر اسکندر ۴. اشکانیان (پارتها) ۵. عصر ساسانی. بخش دوم نیز از شش فصل

تشکیل شده است: ۱. فتح ایران تا ظهور سلسله های محلی (قشرها و طبقات اجتماعی ایران تا قرن سوم، تشکیل قشر بندی های اجتماعی) ۲. از طاهریان تا غزنویان (علویان طبرستان، دیلمیان، آل زیار، آک بویه، صفاریه، سامانیان) ۳. از غزنویان تا مغول (غوریان، سلجوقیان، خوارزمشاهیان) ۴. از مغول تا صوفیه -ایلخان ایران (هجوم مغول، ایلخانان، خاندان اینجو و آل مظفر، چوپانیان، آل جلایر، سربداران، تیموریان، قراقویونلوها، آق قویونلوها) ۵. از صفویه تا قاجاریه ۶. از قاجار تا پهلوی. پایان بخش کتاب به فهرست منابع و ماخذ، کتاب نامه، فهرست اعلام و فهرست تفصیلی مندرجات اختصاص یافته است.

• **کازوان علم و عرفان (شرح حال مشاهیر شیعه در عرفان، حکمت و کلام و ...)**

غلامرضا گلی زواره، چاپ اول، قم، مؤسسه فرهنگی انتشاراتی حضور، ۱۳۸۰، ۳۰۴+۲۸۰+۲۸۸ص، رقعی. مجموعه حاضر کوششی است در خصوص زندگی، اندیشه، اخلاق و پاره ای کرامت ها و خصال برجسته و شگفت انگیز عده ای از عالمان پارسا، دانشمندان پرهیزکار، عارفان وارسته و حکیمان متعبد که طی دوران حیات پرثمر خویش چون شمع سوخته اند و به جامعه ای که در آن می زیسته اند فروغ و روشنی بخشیده اند و در جهت غنابخشی به معارف جهان تشییع گام های ارزنده و تأثیرگذاری برداشته اند. برخی از دانشورانی که شرح حال آن ها در این مجموعه سه جلدی آمده است عبارتند از: حکیم قاضی سعید قمی، آیه الله سید محمدباقر درچه ای، شهید آیه الله سید

حسن مدرس، علامه سید محمد کاظم قزوینی، آیه الله شیخ محمد علی شاه آبادی، آیه الله شیخ محمد تقی بافتی، علامه سید محمد حسین طباطبایی، حکیم شاعر میرزا مهدی الهی قمشه ای و ...

• **سوخته عشق (داستان زندگی و شهادت محمد علی رجایی)**

نسرین خدیاری، چاپ اول، تهران، مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۸۰، ۱۲۴ص، رقعی. در چهاردهمین کتاب از مجموعه دانستنی های انقلاب اسلامی برای جوانان، شرح حال شهید محمد علی رجایی بازگو شده است. مطالب کتاب که به ترتیب سنوات و مراحل زندگی شهید رجایی تنظیم شده، شامل این موضوعات است: ایام کودکی، مرگ پدر، در مدرسه، مهاجرت به تهران، دستفروشی، ورود به نیروی هوایی، آشنایی با آیه الله سید محمود طالقانی، آشنایی با فدائیان اسلام، آغاز شغل معلمی، ورود به دانشسرای عالی معلمان، تدریس در دبیرستان کمال، ازدواج، اولین دستگیری در قزوین، مدرسه رفاه، هیات های مؤتلفه اسلامی، مسافرت به خارج از کشور، دومین دستگیری و زندان، پس از آزادی، در آموزش و پرورش، نخست وزیری، ریاست جمهوری، شهادت. این مطالب با فهرست منابع و عکس هایی از شهید رجایی به پایان می رسد.

• **الخلیج الفارسی عبر القرون والاعصار**

علیرضا میرزا محمد، چاپ اول، تهران، معهد العلوم الانسانیة والدراسات الثقافیة، ۱۳۸۰، ۴۳۸ص، وزیری. خلیج فارس به خاطر نقشی که در حیات

سیاسی و اقتصادی ایران و ژئوپلیتیک منطقه داشته، از دیرباز مورد توجه مورخان، جغرافی نگاران و پژوهشگران قرار داشته. یکی از مسائلی که طی سال ها و دهه های اخیر با انگیزه های توسعه طلبانه و اغراض سوء مطرح شده، مناقشه در نام خلیج فارس است. نویسنده در این کتاب با تکیه بر اسناد و متون، بر وجود پسوند «فارسی» خلیج فارس در طول تاریخ تأکید می کند. وی می کوشد با بهره گیری از منابع اصلی و جغرافیایی مانند تقویم البلدان، صوره الارض، مروج الذهب، مسالک الممالک، معجم البلدان، العبر، نهایت الادب، صبح الاعشی، نخبه الدهر، احسن التقاسیم فی معرفة الاقالیم و نیز آرا و آثار محققان و مورخان معاصر همچون: حسن ابراهیم حسن، صبحی صالح، فیلیپ حتی، عمر رضا کحاله، لسترنج، آدام متز و لویمر سرگذشت خلیج فارس را از قدیم الایام تا روزگار حاضر بحث و بررسی نماید و ضمن آن، وجود پسوند فارسی (ایرانی-عجمی) را به صورت جز اصلی این نام در لابه لای متون مختلف جستجو و آشکار سازد. کتاب به زبان عربی به چاپ رسیده است. مباحث اصلی کتاب بدین قرار است: جغرافیای خلیج فارس: مشتمل بر محدوده موقعیت، جزایر، آبادی ها؛ مقایسه میان دریای پارس و سایر دریاها و چگونگی اتصال برخی از آنها به خلیج فارس؛ شهرها و سرزمین های ایرانی مجاور خلیج فارس؛ نگاه تاریخی و سیاسی به دریای پارس و چگونگی نفوذ بیگانگان در آن؛ جزر و مد و صید مروارید در خلیج فارس؛ کشتیرانی، دریانوردی و ملوانی در خلیج فارس و اهمیت اقتصادی-تجاری آن. کتاب با



عکس‌های رنگی و سیاه و سفید متعددی از نقشه‌های تاریخی همراه گردیده که از منابع مختلف استخراج شده و در آنها موقعیت و نام خلیج فارس به چشم می‌خورد. گفتنی است این کتاب پیش از این، در سال ۱۳۵۵ در تهران به چاپ رسید که اینک ویرایش جدید آن منتشر می‌گردد.

• **بازشناسی علل و ریشه‌هایی (تاریخی،**

**سیاسی) انتفاضه فلسطین**

چاپ اول، تهران، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نمایندگی ولی فقیه، ۱۳۸۰، ۲۳۶ ص، وزیری.

این کتاب در قالب پنج فصل مروری است بر زمینه‌های تاریخی و عوامل شکل‌گیری انتفاضه فلسطین، از شکل‌گیری دولت صهیونیستی اسرائیل تا امروز. در فصل اول زمینه‌های شکل‌گیری صهیونیسم بررسی می‌شود و ضمن آن به مفهوم صهیونیسم، اصول، چهارچوب ایدئولوژیکی، علل ظهور صهیونیسم و نقش انگلستان اشاره می‌گردد. در فصل دوم، طیف‌ها، گروه‌ها و جریان‌ات مبارز علیه صهیونیسم معرفی و تقسیم‌بندی می‌شوند که عبارتند از: ناسیونالیسم؛ مارکسیسم در جهان عرب (شامل: جبهه خلق برای آزادی فلسطین، جبهه دموکراتیک خلق برای آزادی فلسطین، جبهه خلق برای آزادی فلسطین)؛ الفتح و سازمان آزادیبخش فلسطین (ساف)؛ گروه‌های اسلامی (جنبش مقاومت اسلامی-حماس و حرکت جهاد اسلامی). در این فصل همچنین از ویژگی‌ها، مراحل شکل‌گیری، علل بروز و دلایل اسلامی بودن انتفاضه و تأثیرپذیری آن از انقلاب اسلامی صحبت می‌شود. فصل سوم نگاهی است به طرح‌های صلح و سازش، به ویژه پیمان

کمپ دیوید، مذاکرات صلح مادرید و پیمان غزه-اریحا که بحث‌ها و تصمیمات و نتایج آنها ارزیابی می‌شود. فصل چهارم شامل بررسی ساختار سیاسی، اقتصادی رژیم صهیونیستی و عوامل ماندگاری آن است. آخرین فصل کتاب نیز به تبیین دیدگاه‌ها و مواضع ایران قبل و پس از پیروزی انقلاب اسلامی (۱۳۱۶-۱۳۷۹) اختصاص دارد. کتاب با فهرست منابع به پایان می‌رسد.

• **بررسی تحلیلی ولایتعهدی**

**حضرت رضا(ع)**

علی موحدی ساوجی، چاپ اول،

تهران، سپاه، ۱۳۸۰، ۳۴۸ ص،

رقعی.

بررسی تحلیلی ولایتعهدی حضرت(ع) در کتاب از جنبه تاریخی، فقهی و حقوقی صورت گرفته. نگارنده تلاش نموده علت و انگیزه امام رضا(ع) را از قبول ولایتعهدی تبیین و روشن سازد. مطالب بخش‌های نه گانه کتاب عبارتند از: مختصری از تاریخ زندگی حضرت رضا(ع)؛ بررسی اوضاع فرهنگی و سیاسی عصر امام رضا(ع)؛ سرگذشت ولایتعهدی؛ نظریاتی درباره هدف مأمون از انتخاب امام رضا(ع) به ولایتعهدی، (الف: وفای به عهد، ب: جلب قلوب ایرانیان، ج: جلب علویین، د: اجرای یک نقشه سیاسی)؛ بحثی عقلی و حقوقی پیرامون ولایتعهدی حضرت رضا(ع)؛ پاسخ امام رضا(ع) به اعتراضات؛ نگاهی به اسناد تاریخی؛ شهادت غریبانه؛ برگی از معارف الهی به بیان امام رضا(ع). صفحات پایانی به فهرست‌های مختلف اسامی اختصاص یافته است.

**تبع مجموعه‌ها**

• **پانزده گفتار: دفاع از ۱۳، مسأله نفاق،**

**روابط بین الملل اسلامی، لزوم تعظیم شعائر اسلامی ...**

مرتضی مطهری، چاپ اول، تهران،

صدرا، ۱۳۸۰، ۳۴۲ ص، رقی.

در این مجموعه پانزده سخنرانی از استاد شهید آیه‌الله مطهری با این عناوین فراهم آمده است: اسلام و نیازهای جهان امروز، قوانین اسلام در مقایسه با توسعه و تحول دنیای جدید، غدیر و خطری که مسلمین را از داخل تهدید می‌کرد، نهضت آزادی بخش اسلام ۱ و ۲، مسأله نفاق ۱ و ۲، دفاع از عدد ۱۳، لزوم تعظیم شعائر اسلامی ۱ و ۲، جست‌وجوی حقیقت، روابط بین‌المللی اسلامی، نجات و آزادی بشر، نقش دین در تحولات تاریخی و نقش حادثه کربلا در تحول تاریخ اسلامی.

• **سی مقاله: فقهی، اخلاقی، اجتماعی و ...**

رضا استادی، چاپ اول، قم، جامعه

مدرسین، ۱۳۸۰، ۴۷۲ ص، وزیری.

کتاب حاضر مشتمل است بر سی مقاله با موضوعات مختلف-اغلب فقهی، اخلاقی و اجتماعی- که به مناسبت‌های گوناگون نگارش یافته است. عناوین برخی از مقالات از این قرار است: آشنایی با حضرت عبدالعظیم و ماخذ شرح حال او، نوع اجتهاد مطلوب از دیدگاه امام خمینی(ره)، حق الله و حق الناس، برخی از مبانی احتیاط، عدم تحریف قرآن، علم پیامبر(ص) و امامان(ع)، آزاداندیشی، مسجد یا زمینه تکامل، سیمای پیامبران در قرآن و فاطمه زهرا(س).

• **ستاره‌های فضیلت (جلد ۱-۲)**

محمدباقر مدرس بستان آبادی، چاپ

اول، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۸۰، ۶۳۴ص، وزیری.

مطالب کتاب درباره اسلام و برخی شخصیت های اسلامی است که نگارنده در هر فصل با نقل روایات و حکایات گوناگون به موضوعاتی نظیر: عفو و گذشت، دروغ، عهد و پیمان، توکل به خداوند، سلطنت، پیدایش مذاهب گوناگون، اهمیت نماز، سخاوت، صوفی گری، و زندگی ائمه اشاره نموده است. این کتاب در دو جلد به چاپ رسیده است. در پایان هر جلد، نمایه موضوع و اشخاص آمده است. ابراهیم ادهم، ابن شهر آشوب، ابن سینا، ابن ابی الحدید، اقبال لاهوری، ائمه چهارده معصوم، جعفر طیار، دعبل خزاعی و خواجه حافظ از جمله شخصیت های این کتاب است.

• هزار و یک کلمه (ج ۵)

حسن حسن زاده آملی، چاپ اول، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۰، ۴۳۰ص، وزیری.

کتاب حاضر جلد پنجم از هزار و یک کلمه است که طی آن مجموعه ای از علوم، معارف اسلامی و برخی مباحث فلسفی فراهم آمده است. در این جلد ۱۱۷ گفتار و مطلب مختصر با موضوعاتی از این قبیل درج شده است: توحید، نفس، ملائکه، صوفیه، عرفان، پیامبر اکرم (ص) و احکام، نبوت تشریحی، خودسازی، تقسیمات نفس، رمل، معجزه و وجود.

• کتاب گیلان

زیر نظر: ابراهیم اصلاح عربانی، چاپ اول، تهران، گروه پژوهشگران ایران، ۱۳۸۰، ۷۵۶ص، رحلی.

مجموعه سه جلدی کتاب گیلان از مجموعه «همه جای ایران» تحقیق و تدوینی است که در قطع رحلی بزرگ به چاپ رسیده است. مطالب کتاب حاوی اطلاعات کامل، تفصیلی، آماری و همه جانبه ای است درباره گیلان که با تصاویر رنگی و سیاه و سفید از جلوه های مختلف طبیعی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی و تاریخی استان، همچنین جدول های آماری، نقشه ها و نمودارهای متعدد همراه شده، و در مجموع شناختی جامع از این استان به دست می دهد. این مجموعه که توسط گروه پژوهشگران ایران متشکل از گروهی از نویسندگان و متخصصان به ویژه در زمینه شاخه های مختلف جغرافیا- تهیه شده، اکنون به چاپ دوم رسیده است. جلد نخست این مجموعه از نوزده فصل تشکیل شده که به قلم افراد مختلف، به این شرح، نوشته شده است: ۱. گیلان در تقسیمات کشوری ۲. سیمای طبیعی و زمین شناسی ۳. آب و هوای گیلان ۴. منابع و مصارف آب در گیلان ۵. چشمه های آب معدنی ۶. خاک ۷. پتانسیل های معدنی ۸. محیط زیست ۹. تالاب انزلی ۱۰. حیات وحش ۱۱. گل ها و گیاهان دارویی ۱۲. جغرافیای تاریخی ۱۳. باستان شناسی ۱۴. بناهای تاریخی ۱۵. بقاع متبرکه و اماکن مذهبی ۱۶. پوشاک و رزم ابزار گیلان ۱۷. نقش و تصویر در گیلان ۱۸. گیلان از نظر جهانگردان و مستشرقین ۱۹. نمایندگان گیلان. در ابتدای کتاب نام و مشخصات، مدارج علمی، تخصصی و عکس گروه پژوهشگران و مشاوران، اعضای تحریریه، گروه هنری و فنی و دفتری، همچنین فهرست تفصیلی مطالب، درج شده و در

پایان فهرست اعلام آمده است.

• کتاب گیلان

زیر نظر: ابراهیم اصلاح عربانی، چاپ اول، تهران، گروه پژوهشگران ایران، ۱۳۸۰، ۷۵۶ص، رحلی.

در جلد سوم کتاب گیلان که به قلم نویسندگان و متخصصان مختلف نگارش یافته جنبه های اقتصادی و وضعیت اجتماعی استان گیلان- در قالب بیست و پنج فصل- معرفی می گردد: مقدمه ای بر اقتصاد گیلان؛ پول و بانک؛ صنایع دستی گیلان؛ صنایع ماشینی در گیلان؛ کشاورزی گیلان؛ جنگل های گیلان؛ مراتع گیلان؛ دامداری در گیلان؛ پرورش طیور در گیلان؛ زنبورداری در گیلان؛ شیلات در گیلان؛ بازارهای هفتگی گیلان؛ بازرگانی و راه های گیلان؛ موسیقی گیلان (مقدمه)؛ نقاشان گیلان؛ مردم شناسی و فرهنگ عامه؛ آموزش و پرورش گیلان؛ آموزش عالی؛ بهداشت و درمان در گیلان؛ ورزش در گیلان؛ چهره مطبوعات گیلان؛ چاپخانه های گیلان؛ کتابخانه های گیلان؛ نمایش در گیلان؛ سینماهای گیلان. این جلد نیز با فهرست تفصیلی مطالب آغاز می گردد، با عکس های رنگی و سیاه و سفید متعدد از جلوه های مختلف زندگی، طبیعت و فعالیت های اقتصادی و اجتماعی و بناهای فرهنگی همراه شده و با فهرست اعلام به پایان می رسد.

